

Nr 474

av herr Molin m. fl.
om statsbidrag till vård av psykiskt sjuka äldre.

Ungdom passar överallt
hög ålder kräver lämpliga omgivningar
(Youth is everywhere in place, age requires fit surroundings).

Dessa ord av Ralph Waldo Emerson täcker en bit svensk verklighet av i dag. Gamla människor har i allmänhet sämre standard, sämre bostäder och mindre möjligheter till adekvat vård än andra människor. Ungdomar har företräde på arbetsplatser och vid fritidsarrangemang. På mycket få samhällsområden finns anordningar anpassade speciellt för äldre människor.

I denna motion behandlas ett speciellt eftersatt område vårderna av psykiskt sjuka äldre.

Det finns inga beräkningar över hur stort behovet är av vårdplatser i sluten vård för psykiskt sjuka äldre, s. k. senildementa eller psyko-geriatriska vårdfall. I sjukvårdsplanen för Göteborg 1968 beräknades vårdbehovet för denna kategori till 1 500 och det beräknades komma att öka till drygt 1 800 år 1980. Sannolikt är denna beräkning i vart fall vad avser 1980 i underkant. En grov skattning av antalet vårdfall i hela landet leder till 25 000-30 000 personer. Antalet sjukhemsplatser för psykiskt sjuka äldre uppgår till drygt 8 000. Vidare vårdas ett ganska stort antal sjuka äldre i enskilda hem av varierande kvalitet och ett antal vid de somatiska vårdinrättningarna. Också på alderdomshemmen finns ett antal fall. Någon samlad statistik över vårdsituationen föreligger alltså inte. Det kan emellertid på mycket goda grunder hävdas, att det råder en stor skillnad mellan tillgång och efterfrågan på psyko-geriatriska vårdplatser. Det rör sig om en av de mest eftersatta sektorerna för att inte säga den mest eftersatta sektorn inom hela vårdområdet. Till följd av bl. a. den ökade livslängden kan dessutom platsbehovet fram till 1980 beräknas öka med ca 25 %.

Vården av psykiskt sjuka äldre handhas i allmänhet av landstingen, i något fall av de landstingsfria städerna. Denna verksamhet får i fråga om resurstilldelning konkurrera med andra angelägna kommunala verksamhetsgrenar. Det är uppenbart att kommunerna hittills icke kunnat anvisa de nödvändiga resurserna för att klara behoven inom denna sektor. Förklaringen härtil är givetvis de på senare år starkt stigande kommunala kostnaderna, delvis betingade av övervältringar från statens sida. Det är djupt tragiskt att psykiskt sjuka äldre skall behöva vistas utan regelbunden tillsyn i vanliga bostadslägenheter eller under stora uppoffringar vårdas av nära anförvanter. Det är också otillfredsställande, att

psykogeriatriska fall skall behöva vardas på andra, icke-adekvata vardinrättningar och därigenom på olika sätt försvåra verksamheten vid dessa och verka störande för behandlingen av övriga patienter.

Om man skall kunna komma till rätta med missförhållandena inom denna vårdsektor, måste staten ta på sig en del av ansvaret och en del av kostnaderna också för den psykogeriatriska åldringsvården. Enligt vår mening bör staten i framtiden bidra till kostnaderna för driften av sjukhem för psykiskt sjuka aldringar. En närmare kartläggning av möjligheterna härtill bör göras av utredningen om kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen beslutar att för beaktande överlämna motionen till utredningen om kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna.

Stockholm den 25 januari 1972

BJÖRN MOLIN (fp)

BRITTA BERGSTRÖM (fp)

NILS HÖRBERG (fp)

BILLY OLSSON (fp)

i Kil

BERT STALHAMMAR (fp)

JAN-ERIK WIKSTRÖM (fp)

GABRIEL ROMANUS (fp)

BIRGER MÖLLER (fp)

i Göteborg

GUNNAR HYL TANDER (fp)

INGEMAR MUNDÉBO (fp)

ELVER JONSSON (fp)

i Alingsås

OLA ULLSTEN (fp)

RUNE ANGSTRÖM (fp)

DAVID WIRMARK (fp)